

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาพฤติกรรมการบริหาร และหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหาร ตามภารกิจ 7 ด้าน ของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาใต้เด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาใต้เด่น ปีการศึกษา 2537 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจำนวน 24 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ รวม 25 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 25 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 34 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอนจำนวน 476 คน รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 535 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้มีขนาดเท่ากันในทุกโรงเรียน ทั้ง 25 โรงเรียน โรงเรียนละ 5 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 125 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนเลือกจากทุกโรงเรียน รวมจำนวนผู้บริหารโรงเรียน 25 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนหรือครูผู้เคยรักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน เลือกจากทุกโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน ถ้าโรงเรียนใดมีผู้ช่วยผู้บริหารมากกว่า 1 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มโดยการจับสลาก รวมจำนวนผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนหรือครูผู้เคยรักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน 25 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้ปฏิบัติการสอน เลือกจากทุกโรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน ใช้วิธีการสุ่มโดยการจับสลากรายชื่อครูในแต่ละโรงเรียน รวมจำนวนครูผู้ปฏิบัติการสอน 75 คน

รายละเอียดเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายอำเภอและโรงเรียนดีเด่น ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายอำเภอ/กิ่งอำเภอ

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	โรงเรียน ดีเด่น	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
		ผู้ บริหาร	ผู้ช่วย ผู้บริ หาร	ครู ผู้ สอน	รวม	ผู้ บริหาร	ผู้ช่วย ผู้ บริหาร	ครู ผู้ สอน	รวม
1. เมือง	เมือง	1	4	95	100	1	1	3	5
2. ชามทะเลสอ	บ้านบึงอ้อ	1	1	7	9	1	1	3	5
3. ชามสะแกแสง	ชุมชนหนองหัวฟาน	1	2	32	35	1	1	3	5
4. คง	บ้านหนองหว้า	1	1	9	11	1	1	3	5
5. ครบุรี	บ้านเจ็ดยัง	1	1	17	19	1	1	3	5
6. จักราช	ชุมชนวัดรวง	1	1	18	20	1	1	3	5
7. ชุมพวง	บ้านโนนรัง	1	2	31	34	1	1	3	5
8. โชคชัย	ชุมชนพลับพลา	1	1	15	17	1	1	3	5
9. ด่านขุนทด	วัดบ้านด่านนอก	1	1	10	12	1	1	3	5
10. โนนไทย	บ้านวัง	1	1	14	16	1	1	3	5
11. โนนสูง	บ้านบึง	1	1	20	22	1	1	3	5
12. บัวใหญ่	บ้านหินแห่	1	1	6	8	1	1	3	5
13. ประทาย	บ้านหนองเต็น	1	1	5	7	1	1	3	5
14. ปักธงชัย	บ้านแหลมรวก	1	1	13	15	1	1	3	5
15. ปากช่อง	ชนงพระไต้	1	1	16	18	1	1	3	5
16. พิมาย	พิมายสามัคคี	1	3	40	44	1	1	3	5
17. สีคิ้ว	นิคมมิตรวิทยาการ	1	1	13	15	1	1	3	5
18. สูงเนิน	บ้านนาใหญ่	1	1	8	10	1	1	3	5
19. ห้วยแถลง	บ้านหนองม่วง	1	1	5	7	1	1	3	5
20. เสิงสาง	หนองตะเภาหนองตูม	1	2	31	34	1	1	3	5
21. บ้านเหลื่อม	บ้านไธสงสามัคคี	1	1	7	9	1	1	3	5
22. หนองบุญนา	บ้านหนองบุญนา	1	1	24	26	1	1	3	5
23. แก้งสนามนาง	หินลาดหนองโดน	1	1	6	8	1	1	3	5
24. โนนแดง	ชุมชนโนนแดง	1	2	17	20	1	1	3	5
25. วังน้ำเขียว	บ้านวังหมี่	1	1	17	19	1	1	3	5
รวม		25	34	476	535	25	25	75	125

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรม การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาใต้เด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

- 1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบแนวความคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย
- 3) สร้างเครื่องมือ
- 4) เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
- 5) นำเครื่องมือการวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง
- 6) ปรับปรุงและจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

3.2.2 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงจาก เครื่องมือการวิจัยของ นายสมบูรณ์ ภิญโญศรี และ แบบสอบถามของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มี ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) โดยถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิทางการศึกษา และ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น โดยแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้คือ

- 1) ด้านงานบริหารทั่วไป
- 2) ด้านงานวิชาการ
- 3) ด้านงานบุคลากร
- 4) ด้านงานกิจการนักเรียน
- 5) ด้านงานธุรการและการเงิน
- 6) ด้านงานอาคารสถานที่
- 7) ด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3.2.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) หาความตรง (Validity) โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก) เพื่อตรวจสอบในด้านความตรงในเนื้อหา (Content validity)

2) รูปแบบของแบบสอบถาม (Format)

3) ความเหมาะสมด้านภาษา (Wording) และความสมบูรณ์ของคำชี้แจง

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปได้ค่าความเที่ยง 0.9826 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาครั้งสุดท้ายเพื่อให้ความเห็นชอบ แล้วจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) ผู้วิจัยประสานงานขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
- 2) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ได้ให้ความอนุเคราะห์แจ้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง
- 3) ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 1-28 กุมภาพันธ์ 2538 จำนวนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้นำไปจัดเก็บข้อมูลมีทั้งสิ้น 125 ชุด ได้รับคืน 125 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ดังนี้

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยายความเรียง
2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการบริหารงาน ของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษาใต้เด่น ตามภารกิจ 7 งาน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์แบบ Pearson Product Moment Correlation Coefficient

3.5 การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1) เกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยส่วนรวม และรายชื่อของคำถาม
เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหาร ของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาใต้เด่น ตาม
ภารกิจ ทั้ง 7 งาน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับมีดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรม
มากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรม
มาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรม
ปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรม
น้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรม
น้อยที่สุด